

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií, Katedra veřejné a sociální politiky

Oponentský posudek k semestrální studii¹

Lucie Řezáčová, Lukáš Solivar, Martina Vlasáková: Narůstající objem hazardu v ČR
na příkladu VHP a IVT

K předložené práci se vyjadřuji z pozice psychoterapeuta, jenž pracuje 6 let na oddělení závislostí v PL Bohnice a věnuje se mezi jinými závislostmi především léčbě patologických hráčů. Můj pohled je tedy převážně klinický.

Autoři této studie vhodně reagují na skutečnost, že za posledních dvacet let dochází k nárůstu finančních prostředků prosázených v hazardních hrách. Práce se snaží postihnout příčiny nárůstu objemu hazardu na příkladu hracích automatů.

Práce je členěna do tří částí. První část formuluje cíl a užitou metodologii. V další jsou popsána hodnotová východiska. Třetí část je věnována analýze problému. Práce je přehledná a po formální stránce vyhovující.

Cílem práce je první krok politické analýzy, tedy formulace problému. V tomto ohledu práce svůj cíl všestranně naplnila.

Byl zmapován postoj obcí ke zkoumané problematice. Za metodu sběru dat autoři zvolili dotazník s otevřenými otázkami. Vzhledem k nízké návratnosti dotazníků (méně než 50%) bych doporučila zvážit spíše metodu strukturovaného rozhovoru. Způsob výběru respondentů považuji za vhodný.

Postoje Ministerstva financí autoři zkoumali prostřednictvím oficiálních vyjádření a dokumentů. Autoři dále použili rychlou analýzu aktérů a vypracovali strom analýzy problému, což dobře posloužilo k vymezení problému.

V části věnované hodnotovým východiskům autoři správně uvádějí, že patologické hráčství není samotným problémem jedince, ale zasahuje blízké okolí hráče i celou společnost. Píší, že „je považováno za jednu z největších příčin vzniku kriminality (především majetkové trestné činnosti), nezřídka je spojeno s prostitucí (především u mladších hráčů) nebo distribucí drog“. K tomuto údaji bych na základě své klinické praxe doplnila, že se u patologických hráčů nejčastěji setkávám se zpronevěrou peněz v zaměstnání či úvěrovými podvody. Často dochází ke

---

¹ Posudek byl zpracován pro účely semináře Centra podpory společných témat a úkolů, které je budováno v rámci realizace projektu OPPA (CZ.2.17/3.1.00/31197) šod praxe k teorii a zpr: inovace magisterského a doktorského studijního oboru Veřejná a sociální politika

kombinaci závislosti na stimulačních drogách a patologického hráčství. To s sebou může nést zmíněnou distribuci drog i prostituci (především u žen a mladých mužů). Mnoho lidí hazardně hraje také pod vlivem alkoholu. Dalším výrazným sociálně patologickým jevem, který patologické hráčství doprovází, jsou pokusy o sebevraždu, zpravidla v důsledku neschopnosti splácet vysoké dluhy, často lichvářským společenstvem. Dále to je silná rozvodovost a bezdomovectví.

K hazardnímu hráčství je v práci vhodně přístupováno z hlediska tzv. situačních teorií deviantního chování. To je v souladu s mou zkušeností, kdy mnozí patologičtí hráči dokážou abstinovat od hazardní hry, pokud jsou v zahraničí, i po dobu několika let (setkala jsem se s patologickým hráčem, který v USA 15 let nehrál), ale při návratu do ČR se k hazardní hře vrací. V těchto případech se jednalo o státy, v kterých je hazard povolen, ale regulován (západoevropské země, USA).

Autoři zdůrazňují, že ačkoli lze provozování hazardu vztahovat k osobním svobodám, je nutné brát v potaz související sociálně patologické jevy. Správně poukazují na nedostatek etiky při tvorbě veřejné politiky a nejasnou formulaci zákonů v České Republice. Vysvětlují princip subsidiarity.

V analytické části se autoři zabývají problematikou konkrétně výherních hracích přístrojů (VHP) a interaktivních videoloterijních terminálů (IVT) jako převládajících hracích zařízení v ČR. Autoři dále na základě statistik přesvědčivě dokládají vzrůstající počet prosázených peněz v hazardu v ČR od 90. let. Poukazují na konstantní procentuální zisky provozovatelů VHP a IVT. Správně zpochybňují označení „hazardní hry“ a „výherní hrací automaty“.

Autoři dále zkoumají vymezení VHP a IVT ve veřejně politických dokumentech. V oblasti provozování hazardu poukazují na nedodržování principu subsidiarity a také nedodržování etiky ve veřejné politice. Poukazují na zajímavou skutečnost, že zatímco provozování VHP je nějak legislativně upraveno, legislativa ohledně provozování IVT je velmi nejasná. Ačkoli IVT umožňuje rychlejší možnost prohry než VHP a je jako forma hazardu nebezpečnější, tak provozovat IVT je legislativně výhodnější než provozovat VHP. Z dotazníkového šetření dle autorů vyplývá, že místní samosprávy by ve většině rády regulovaly výskyt hazardu na svých územích, což však v tuto chvíli není možné kvůli nespolečnosti s Ministerstvem financí.

Autoři problém formulují jako narůstající objem hazardu v ČR v oblasti IVT a VHP, který je vyjádřen ve třech rovinách, a to nárůstem počtu VHP a IVT, nárůstem množství prosázených peněz a nárůstem počtu hráčů (a patologických hráčů). Citují: „Veřejně politické aspekty problému lze spatřovat především v problémovém vztahu mezi samosprávami a Ministerstvem financí, absencí potřebných legislativních dokumentů a neschopnosti tuto absenci řešit na všech úrovních veřejné správy.“

Pokud by autoři chtěli pokračovat v analýze problému dále, doporučila bych hledat inspiraci v zahraničí. V podstatě všechny vyspělé státy mají přísnější podmínky pro provozování hazardu než Česká republika a trendem je tyto podmínky zpřísnovat stále více. V posledních letech došlo k výraznému omezení hazardu v Norsku, Polsku a Rusku, což se ukazuje také poklesem negativních sociálních jevů s hazardem spojených. Lze uvažovat, jaké veškeré možnosti regulace hazardu se mohou nabízet, včetně například dobrovolné registrace patologických hráčů. Mohlo by být i přínosné učinit šetření mezi léčenými patologickými hráči, o jaký typ regulace hazardu by nejvíce stáli. Také se jich lze ptát, jaký typ hazardní hry hráli, jaké pro ně měla hazardní hra dopady v osobním životě. Já vidím problém ve snadné dostupnosti hazardu obecně v naší zemi,

nikoli jen v podobě hracích automatů. Mnoho patologických hráčů hraje také ruletu či sportovně sází. Také bych zvažovala, jaké lze podnikat kroky, aby byl v legislativě nahrazen pojem „výherní“ hrací automaty pojmem alespoň „hazardní“ hrací automaty. Velkým problémem je také povolená reklama na hazard. Některé země nepovolují určité formy hazardu mezi 22:00 a 8:00 hod, nejnebezpečnější formy hazardu zakazují či je alespoň vytlačují ze silně zalidněných oblastí.

Mgr. Andrea Scheansová, Ph.D.